

ОЛҮА

**CALIFORNIA
MAN**

ВОЛОДИМИР ХУДЕНКО

Володимир Худенко
CALIFORNIA MAN

Немає винних на землі, нема —
Я вам кажу! Стаю на захист їм,
Бо маю силу заклепить уста
Всім суддям.

(Король Лір)

БЛЕК-РОК, 2319

НЕОЗОРИ БІЛАСТІ ПІСКИ ПОТОПАЛИ В РОЖЕВОМУ СВІТЛІ. Ігуана принишкла й дивилась на тиху заграву над пасмами гір. Її оптико-електронні системи інформували ящірку-кіборга про рівень освітлення, відстань і температуру об'єктів. Вечірня пустеля пашіла пательнею, і ігуана сприймала той жар як порізану фільтрами млу у близькому до інфрачервоного спектрі. Нерівності мертвих пісків відмічалися маркерами. Онде стелилася дюна, схил ближнього пагорба, гори в запонах далеких дощів. Усе колихалось, зображення бралось мазком термоопіків. Мертва пустеля. Колючка й мутована юка на схилах, а тут, на піску – ні травинки, комашки, ні поруху. Самі сині марки рельєфу поверх віртуального жару. Та ще якісь мітки і написи, в кутику зору, котрих ігуана не знала і не розуміла. І це геть не дивно, бо написи ті ігуана отримала в спадок від предків, так само як термолокацію, нановізор, ехолот, маскування, канал передачі сигналу на кілька особин і все таке інше... Та якщо всі корисні оці надбання ігуана і предки її вміло використовували для полювання і ігрищ, то символи, що виринали примарами з мертвих загублених десятиліть, мерехтіли не для ігуани. Слухняні примари жили в синтетичних тканинах рептилій, вгризались в структуру імплантів, текли наноботами в чорній крові і несли нейротрафіком сяючі написи-спалахи, мов замовляння до мертвих богів, що створили їх дуже давно, на зорі розпорошених літ.

ПОМИЛКА діагностики

Кольористо жахтіло у кутику зору рептилії, перетікало в щось ще, потім ще, потім ще:

Помилка реплікації, імпланти НЕ ГОТОВІ,

затримка нейромедіаторів,

ЗУПИНЕНО мутагенез тканин...

Колючий бур'ян і мутовані трави на схилах, піски в віртуальному мареві, обриси дальніх розпластаних гір... І німі ці закляття у кутику зору...

мутовані клітини відфільтровані, розмноження імунних компонентів,

синтез компонентів,

ріст структур,

рівнева модуляція...

І ще, і ще...

абсорбція уражених клітин,

аналіз НЕЙРОТРАФІКА,

помилка,

тимчасовий збій...

Прицільна сітка спалахнула поверх всього і супроводила якийсь рух-не-рух, перспектива враз, пульсуючи, поглибилась, і ігуана розчинилася в понурому вечірньому пейзажі, задіявши хроматофорні елементи пігментації, принишкла. За найближчим схилом копошились двоє родичів, та ігуана поки що їх не звала, лишивши шифровані канали неактивними.

Режим бою АКТИВОВАНО

РОЗПІЗНАВАННЯ ЦІЛЕЙ

Архівація масивів нейротрафіку...

ОБ'ЄКТ_

То був не хижак і не здобич. Перекотиполе. Під в'ялим безпомічним вітром.

ПРИЦІЛЬНІ СИСТЕМИ ОЧІКУЮТЬ_

Та все ж ігуана не втратила інтересу до перекотиполя. У хворому сімені, що воно розносило по пустошах, із недавнього часу стали селитись паразитичні мікроорганізми, що з часом еволюціонували з якогось різновиду наномарева. Вони поглинали усе хоча б скількись поживне, і здатні до самооновлення і самоосвіти компоненти ігуан навчились із часом розрізняти і асимілювати оті рукотворні бактерії. Часу ж на те вистачало...

Ігуана втягнула у ніздрі розжарений запах пустелі...

Відділення наносубстрату

Фільтрація решток секрету

Побудова рецепторів...

Продукти діяльності трупного слизу ВІДНАЙДЕНО

Наявний новий БІОСЕНСОРНИЙ СЛІД

Ігуана метнулась до перекотиполя. Проте все ураз захиталось, і ящірка впала на ватних ногах. Штучні тканини її охопила судома. Судома, судома. А смужка заграви над дальніми горами враз помутилась завадами.

АТАКА НА ХОСТ

Нейротрафік ЗАРАЖЕНО

Ворожі системи пригнічення ДІЮТЬ

Контроль ЗАБЛОКОВАНО

Збійні системи в ЛОКДАУНІ!

НАПАД!

ТРИВОГА!

ТРИВОГА!

Ящірка зріла, як просто на неї летів КАРАВАН. Щільний стрій довоєнних вагонів підземки, поставлених на гравіподушки... Пасажирські вагони летіли у центрі, за ними – гігантські вантажні вагони й контейнери; усе те мигтіло вогнем габаритів і вікон, і голорекламою, мчало невисоко, геть не здіймаючи мертвих пісків. Вздовж вагонів неслись хOVERKAPИ і скутери в різноманітній барвистій броні, крЮчкУВАТІ емітери поля щитів випинались із неї, а з башт і підвіски стирчала ще й лазерна зброя. ХOVERKAPИ і скутери шмигали вздовж каравану, злітали угору, кудись віддалялись, верталися знову і знов віддалялися... Вогники в мертвій пустелі.

А попереду всіх, мов торуючи шлях, низько звисивши ніс, розчепіривши куці крилята, летів цілий зоряний ШАТЛ...

І той шатл було останнє, що бачила ця ігуана. Караван розчавив її разом із перекотиполем.

СМУЖКА ЗАГРАВИ ДОТЛІЛА НАД ПАСМАМИ ГІР. У холодній безхмарній німій вишині тихо жевріли зорі. Від мертвих пісків відділилися кілька тіней у старих маскувальних халатах. Низенькі і неоковирні, вони шкутильгали пустелею й дивно приглушено лаялися, кілька штовхалися, один же тримав у покручених жовтих руках напівкруглу антену детектора, підсліпувато вдивляючись у невеличкий дисплей. Він утробно гарчав на остачу, і ті врешті змовкли, йшли мовчки слідом. Невисокі, худі, довгорукі. Мутанти. Вони говорили дивною говіркою, що геть не скидалась ні на

довоєнну англійську, ані на якусь із інших мов... Якесь ухкання мавпоподібних чи ще щось таке...

Це була зграя траперів з пагорбів, котрі десятками літ промишляли торгівлею з Ріно і меншими селищами та містечками. В основному вони полювали на ящірок. Видирали із тих що зуміють – імпланти, хорду нейротрафіку, шкіру із хроматофорною сіткою, м'язи – усе, що зуміють... Інколи навіть ловили живих, забиваючи вадами і паралізуючи, але видавалось те рідко, і мало хто рвався – усе ж небезпечно. Ось і нині, йдучи по піску, вони все бубоніли, і крізь мішанину отих глухих риків, гарчання і писку одне за одним прорізались звичайні і звичні для їхніх клієнтів слова: «ящірка... мікропроцесор... інтегрована шина... імплант... модулятор потоку... очне волокно... реплікатори... слизь...»

Вони знову почали лаятись, а потім змовкли. Відшукавши в піску рештки ящірки, мовчки розсілись округ півколом. Світили на ящірку тим же детектором, мовчки вдивлялись в дисплей. І раптом дисплей просвітлів, і зображення ящірки в нім колихнулось. Траперам це не сподобалось, і вони всі підняли свої морди у зоряне небо, принюхались. Небо беззвучно губило свої ясні зорі. Над пасмами гір горобино займались далекі туманні зірниці. Ніч була тиха й бездонна, як вічний сон згиблого людства. Мутанти втягнули повітря обрубками куцих носів. І почули віддалений гул. І тут же над ними мигнуло два вогники, потім ще два, іще три... Гул усе ще стогнав, а самі шатли зникли за обрієм, там, де не так давно зник караван. Мутанти загелкотіли з новою силою і затицями покручами брудних пальців у зоряне небо, і в тій мішанині гарчання і вересків чулось постійно одне людське слово, чи майже людське: «синт... синт... синт...»

А потім за обрієм, з боку, де зник караван і надшвидкісні шатли, мигнула яскрава-яскрава зірниця, впівнеба, а ще через кілька хвилин прикотився й немислимий гуркіт. Мутанти покидали зброю і прилади, здобич – побігли куди який бачив, чимдуж, стрімголов...

ГОЛОС ВИРВАВ ЇЇ З МОНОТОННОГО ГУЛУ ВІДНОВЛЕННЯ СЕНСОРІВ, П'ЯНОЇ МЛОСТИ ЧУЖИХ ДРІМЛИВИЦЬ, СКРИПІВ ВИТОКУ ПАМ'ЯТІ, ЛАГІВ І ХИБ, МИЛКИХ ГЛІТЧІВ...

– Даруйте...

Сказав отой голос, і індикація прояснилась. Вона побачила власника голосу під щільним кольористим масивом даних. Дані розсмокталися, округлилися і прилипли сяючими текстурами до його лица... Хлопчина, підліток із невинним здоровим обличчям і смішною кіскою, що звисала на плече, одягнений у вицвілу чорну формену куртку поліції Ріно зі зрізаними пізнавальними знаками, світло-сірі джинси... Він сидів у кріслі навпроти неї, так само коло вікна.

А вона була сонна.

Тому, коротко зиркнувши на нього, одразу ж рефлекторно потяглась правицею до пояса – перевірити, чи контейнер на місці. Хлопчина прослідкував за її рухом і помітив під її сірим світшотом нейлоновий пояс, втиканий енергоємностями, кобуру і пластикову рукоять дорогого лазерного пістолета з фосфоричною фіолетовою бабкою...

Манікюр у дівчини також злегка світився фіолетовим, і він замилувався її доглянутою рученькою, поки вона ковзала пальцями під кобуру... Потім він іще раз оглядів її всю. Заспана дівчина семітської зовнішності з чималими сережками-перлінками у вухах, у світшоті і коричневих ковбойських штанях...

– Даруйте... – сказав їй ще раз.

– Що, пробач? – спитала вона з ледь вловимим акцентом.

І розгублено огляділась по вагону, цій дивній суміші довоєнного хай-теку і потертості пустищ. Зручні крісла з віртуальними меню, голографічні інсталяції, екрани, ядучі кольори, приємне сяйво, широченні вікна і прохід... Але от пасажири...

Дрони шмигали в проходах, продаючи їдло та напої, дітвора гасала слідом, намагаючись вловити їх... Якийсь товстун в широкому сомбреро з насолодою вминав хот-дог роботизованою щелепою,

бабця й дід дрімали в громіздких шоломах віртуальної реальності, а спотворена виразками жилава, майже лиса жінка заряджала від роз'єму свого крісла очевидно саморобну енергетичну рушницю.

Облізлі губи цмолили із інгаляторів, а руки і протези тицяли в меню...

– Я розбудив вас поглядом, – сказав хлопчина ще раз.

– Що? Поглядом? – озвалась вона сонно.

Вгляділась у вікно – там стрімко сутеніло і пустеля меркла.

Самі лиш хOVERкари охорони мигали ген віддалік.

– Ну так. У мене чіпкий погляд... – дзеленчав хлопчина. – Дехто каже. А я на вас дивився. Як ви спали. Вибачайте.

– Зовсім ні, я...

– Просто ви красиві. Я й дивився.

Вона всміхнулась.

– Дяка.

– Ні, насправді! – гукнув він.

Образився чи...

– Ну нехай. Спасибі.

Сказала, щоб відлип, а він ізнов...

– Ви з Ріно?

– Що?

– Із Ріно?

– Ні, працюю там.

– А я тамтешній.

– Справді?

– Народився там. Ви де працюєте?

– На гідропоніці.

– Серйозно? Інженером?

– Охоронцем.

– А, ну так... – кивнув. – Онно і пістолет. Осака?

– Що?

– Ну, пістолет.

– А, так... Із термоелементом.

Усміхнулась. Ну й причепа!..

– Це серйозно. А тепер куди?

– Що-що?

– Даруйте, може, це секрет...

– Та ні, я просто сонна... До батьків.

– А це далеко?

– Ні, тут поруч. Скоро я зйду.

– От шкода. А я подумав – поговоримо іще...

– А ти далеко?

– В гори.

– В гори?

– В гори. Я законник.

– Що? Мисливець?

– Зовсім ні! Я чесний виконавець і судовий службовець. Я служив у поліції Ріно.

– Пробач, – вона всміхнулась трошки зверхньо. – Мені здалось, ти надто молодий.

Він ледь почервонів.

– Я полісмен. Ну, був ним. А тепер я виконавець. Тут платять в рази вище, і до того ж це... Я не якийсь там убивця чи головоріз, ви не подумайте. Виконую ухвали суду.

– Працюєш на Бушемів?

– Зовсім ні!

Він спалахнув.

– На мешканців Ріно... Ми не якісь там розбишаки чи бандити. Це у вас на пустищах вбивають ні за що і просто так, а ми...

– Не ображайся, просто я... Ти надто молодий, невже тебе так ваблять... ці убивства. Вистежувати покидьків і все оце.

Чого вона із ним патякає? От лихо...

А він же не вмовкав.

– Чому б і ні?

– І ти... вбивав до цього?

– Ну...

Вона поглянула пильніш, а він опустив погляд.

– Так. Вбивав, – сказав.

– Неправда.

– Що неправда?

– Не вбивав.

Він одповів не зразу.

У вікні промигнули кілька поодиноких вогників – ховеркари супроводу так і шмигали над темною пустелею.

– Це неважливо, – сказав він. – Я вб'ю тепер.

– Це дійсно того варте? – запитала ще вона.

А він прорік мов сам до себе:

– Так, уб'ю.

– Ти милий хлопець. Може, грець із ним? До того ж – вбити можуть і тебе.

– Не можуть.

– Помиляєшся.

– Не можуть. Я вправніший за усіх.

– Так не буває.

– Ні! Буває!

– О повір... Ти ж зовсім ще дитина.

– Не дитина.

Вона поглянула на його руки в дрібненьких гнійниках – хлопець тримав їх на колінах.

– Я зможу вбити будь-кого, – неголосно додав він.

– Ні, не зможеш. Це не гра. До того ж – ти не думаєш про те, що забираєш.

– Забираю?

– Про життя, котре ти забереш в людини. Навіть покидька... Ти вб'єш, а потім будеш думати про це. Весь час. Ти не забудеш тих, кого убив.

– Чого б це?

– Не забудеш. Це... Убивство – це убивство. От і все. Ти милий хлопець, зовсім юний...

- Ну то й що?
- Навіщо тобі це?
- Бо я це можу.
- Що?
- Я можу – от і все. Я маю дещо... незвичайне.
- Ти про що?
- Про те, що робить мене кращим.
- Кращим? Слухай...

Вона ще позіхнула й додала:

– Ти так говориш, наче це змагання. А це зовсім не... Це ненормально, от і все. Роби як знаєш, але це... Вчинити комусь смерть – неправильно. Просто...

- Лише це і правильно.
- Що-що?
- Є лише це. Є смерть і є безодня. Більш нічого.

Вона поглянула на нього ще пильніше.

– Чому ти так сказав? – спитала.

Він мовчав.

– Про цю безодню...

Його уста скривилися в півусмішці.

– Я говорив із нею. Там.

Сказав він і кивнув у бік вікна. Тьма розлягалась за вікном, і одинкові вогники її не розганяли.

– У цій пустелі. Казав, як сильно я її люблю.

Правиця дівки з фосфоричним манікюром потяглась до кобури.

А він сказав до дівки тихо-тихо:

– Ну ж бо, Плакса-Зої, ухопи його. Молю тебе, благаю – ухопи.

Його гноїсті руки все лежали на колінах, так само розслаблено.

Правиця дівчини дрібненько задрижала й віддалилася від кобури.

І зблідлі губи дівчини тихенько видихнули:

– Рон?

Незможно потяглися безкінечні миті, миті, миті...

Повіки дівчини дрижали, а в очах бриніли сльози.

– Рон? Це... ти?

Вона повільно опустила руки на коліна.

– Так. Це ти... у всьому винен. Це твоїх рук...

– Досить. Наостанок я скажу тобі.

– Це ти...

Дівча дрижало.

А хлопчина проказав неголосно:

– Асемблери. Так я їх називаю. Несуттєво. Це лиш сім'я, що запліднює мерців.

Вагон струснувся, світло з голограмами померкло на хвилину. За вікном мигнув яскравий спалах, ще один... хтось верескнув десь поруч, і вагоном покотилась веремія...

Пасажири позлітали з місць, чкурнули до дверей. Усі, крім двох. Ці двоє все сиділи там, коло вікна, одне напроти одного, дивились очі в очі і тримали руки на колінах. Дівчина в світло-сірому світшоті і юнак. У поліцейській куртці.

Беззвучні спалахи з вікна освітлювали їхні лица, мов заграви.

І юнак повів:

– Вони не забарились, так? Не забарились.

– Роне, я благаю... – хрипло мовила дівчина. – Все ще можна...

– Передавай привіт батькам, -

Сказав він їй, і світло згасло. Потім був звук лазерного пострілу у тьмі і гуркіт, тріск і свист. А потім вже нічого не було.

ДВА МІСЯЦІ ПОТОМУ, ОРБІТАЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ «НАВАХО»

ІГУАНА НЕ МАЛА ОДНОГО ОКА. Замість нього з очниці рептилії ледь випинався тонкий і вертлявий нарiст-резонатор, від нього до тім'яної зони і аж далі до грізного колючого гребінця строкато завивались оптоволоконні патрубки системи реєстрації та контролю. Але інше, заледве відведене вбік, надчутливе око рептилії бачило все навкруги – неозору долину в спекотному мареві, жовто-червоні піски, чахлі трави, кущі ялівця і полин вздовж ущелин, червоне каміння, червоні останцеві скелі-гіганти, що німо тяглись до хмарин у бузковому небі. Та погляд кібернетичної ігуани був нині сконцентрований виключно на одній складовій цих пейзажів – дівчаті, котре сиротливо стояло навпроти в тіні ферокактуса. Дівча було юне, не надто високе таке, худорляве, розхристане, в сірім мундирі і майці, такій жовтуватій, чорняве, із пасмом таким у волоссі – ядуче-бузковим. На поясі в того дівчати висіла важка кобура з пістолетом патрульного. Зорова індикація враз підсвітила отой пістолет, окреслила весь силует дівчиноньки і враз підписала його як:

ОБ'ЄКТ_

Сформувала шкалу, підписала як:

РІВЕНЬ АГРЕСІЇ ОБ'ЄКТА – МІНІМАЛЬНИЙ

І розмножила марки з написом:

СУПРОВІД ЦІЛІ...

Одна з тих марок прилипла до кобури з пістолетом, друга до руки, що застигла над кобурою, мов паралізована, а третя – до лоба дівчати.

Вітер протяжно завив у останцевих скелях, погнав тремке марево і похилив чахлі трави. Дівча ледь примружилось, видихнуло. Шкала поповзла трохи вище і враз зчервоніла, а марки замигали разом із написом:

ШОКЕР ЗАРЯДЖЕНО_ БІЙ

Тужний вітер потяг одну ноту, ослаб, чахлі трави застигли, завмерли, немов на картинці, червоні крупинки піску зупинились в повітрі... Дівчатко із пасмом немов теж вповільнилось, але не сильно – воно витягало тепер пістолет з кобури... Але безуспішно. Ігуана пустила чіткий травматичний розряд із резонатора-ока, й чорняве дівча повалилось на спину, впустивши в червоний пісок пістолет.

Вітер знову повів свою пісню, а чахлі травиночки затанцювали під неї, червоні крупинки піску полетіли галасвіта... А з бузкових небес донеслось громове реготання. Таке сильне, що скелясті монументи враз затріщали й посипались каменепадами. Дівча підвелось на ноги, струснулося і покривилось. А потім роздратовано прокричало до небес:

– Але це неможливо!

Голос із неба одразу на те одповів:

– За язик я тебе не тягнув.

– Але це неможливо, – повторило дівча спокійніше.

– От і ні, курсанте, – прогуркотів голос. – Ну що ж – позапланове чергування. Ідеш у патруль... з Басовою і Леонетті. Не проти? Внесу тебе в реєстр.

– Тут є якийсь секрет... – пробурчало дівча, обтрушуючись. – Якийсь трюк...

– Аж ніяк.

– Але, містере Когане, сер...

– Замовкни й готуйся до патрулювання.

– Так, сер. Тобто – слухаюсь, сер.

Пустеля захиталась і розтанула, лишився сам валун із ігуаною у білій пустоті. І те дівча. Ігуана з цікавістю розглядала дівча.

– Пішла ти, – вишкірилось дівча на ігуану.

Пустота вже прорізалась аскетичними інтер'єрами автоматизованого стрільбища, коли до дівчинки з ігуаною підлетів на гравікріслі патлатий чорношкірий бородань у кашкеті й пустельній формі національної гвардії, відомий тут усім як рейнджер-інструктор Коган. Він все ще сміявся, але без каменепадів.

– Ха. Ха. Ха. – злісно перекинула його Крістен.

Підняла пістолет із підлоги і рушила геть.

ГІГАНТСЬКИЙ ТУНЕЛЬ КОСМІЧНОЇ СТАНЦІЇ ШВИДШЕ НАГАДУВАВ ВУЛИЦЮ ДОВОЄННОГО МЕГАПОЛІСУ, ОСВІТЛЕНУ ШТУЧНИМ ПРИЗАХІДНИМ СВІТЛОМ. Дисплеї і голографічні проекції лагідно сяяли, палахкотіли, іскрилися рекламою фільмів та ігор, одержі, імплантів, напоїв, наїдків, гукали у бари, кафе, ресторани, стрипклуби, салони краси і усе таке інше. Юрби людей у буденній одержі та формі спішили собі хто куди, обминаючи Крістен. Та йшла, як сновида, розбита й зажурена, за нею летів кумедний патрульний дрон марки «забіяка», і Крістен розмовляла з ним.

– Я мала його розкусити. Не мала хвалитись так. Боже!

Вона істерично махнула руками і враз заломила їх, дрон, розуміючи, пропискотів щось до неї, вона ж не вмовкала ніяк:

– А тепер? Все. Кінець. І що я скажу місіс Лузам? А Кайлу? Нехай би я здохла у тій морозилці! Яка ж я нездара... Ну все. Розумієш? Це все.

Вона хнюпилась дужче і дужче.

Стояла похнюпившись – люди обходили дрона й її.
Дрон собі пискотів і літав округи, обдавав її променем сканера.
– Просто... Чекай.
Крістен зиркнула на дрона, неначе щось згадавши.
Дрон завис перед нею – так само пищав, сканував...
Крістен різко витягла щось із кобури й націлила в дрона...
вказівний і середній палець – у руці нічого не було.
Дрон завищав, відлетів і проблиснув червоним.
Люди сахнулись, а Крістен поклала отой «пістолет» в кобуру.
– Все. Кінець, – додала ще приречено і втупилася в один із
рекламних дисплеїв.
На ньому творилося таїнство – наніт вприскував у клітину
модифікований геном, наноасемблер вибудовував наніт... Дисплей
на хвилю потемнів, і полилась трансляція з одного із супутників
контролю, він показав увесь компонент «Навахо», що летів над
мертвою планетою. Це значило – почався блок новин...

«УВАГА ЖИТЕЛЯМ ТА ГОСТЯМ КОМПОНЕНТУ НАВАХО»

**Повідомляємо вам, що з 22:00 до 06:00 транспортні
платформи не курсуватимуть між орбітальними
компонентами Навахо та Ченду через планові ремонтні
роботи на шлюзових секціях обох станцій. Сполучення між
компонентами в цей час буде здійснюватись за допомогою
десантних шатлів Народно-визвольної армії Китаю, місткість
яких обмежена, а отже, в посадкових зонах космопортів
очікуються черги.**

Радимо вам скоректувати свої плани на цей час»

ЛУЗАМ ЗНАЛА, ЩО ПИЦА – ЦЕ ТАЇНА. І ніяк не інакше. Варто лишень доручити один з компонентів процесу машині, і все піде прахом. Узяти хоча б оце тісто. Усякий раз тісто виходить інакшим. Якщо його замішує Лузам. Їй ще на правду ні разу не вдавалося замісити однакове тісто. І справа не в борошні, не у помелі його, хоч ти зміряй його до мікрона!.. Не у дріжджах тут справа, хоч ти культивууй новий сорт тих бактерій, спеціальний, модифікуй ДНК їхнє й запатентуй! Може, справа у солі чи цукру, що їх додаєш у процесі? Так може вважати лише дилетант! Лузам у цьому і не сумнівалась. Ресторани і бари, фаст-фуди, ну що там іще?... Лузам дивилась на них зверху вниз. Дилетанти, ну що з них узяти? Навкруг дилетанти... Чому, якщо справа лиш у дозуванні, то цукрово-солоний баланс не повторюється кожного разу? Але ж він не повторюється – от і все. Олія, так? Уся справа в олії, еге? Вам здається так? Дзуютьки! Олія формує отой самий присмак... якщо її правильно додавати, на певному етапі процесу. Лузам лише відчувала, коли додавати, не знала напевне. І хоч вся олія тут штучна, одначе різновидів маса, усе, що бажаєш – і соєва, й соняшникова, оливкова, пальмова... це з традиційних, а так – вистачає ще міксів, цілком синтетичних. То й що? Ти ніколи не скажеш напевне, який буде присмак. А температура? Так. Температура, вологість повітря і все от оце, поки зріє духмяне замішане тісто... Хоч ти виміряй все – тісто вийде інакшим. Але що дає практика? Практика, любі, дає вам можливість отримати правильне тісто. Не таке, як учора, але усе ж правильне. А алгоритм. Алгоритм – це доріжка до пекла. От що таке цей алгоритм.

Тому лиш руками – усе треба робити руками. Лиш руки усе відчують, не кажучи вже, що готуєш – для близьких людей.

Саме ці секрети вона й пояснювала двом кухонним дронам у смішних голографічних куховарських ковпаках, що марно поривались їй допомогти. Але це було виключено – Лузам уважала кухню своїм царством. Тут ніхто не буде хазяйнувати, окрім неї. Навіть Кайл чи Крістен. Вона, звичайно, вже не раз поривалась навчити Крістен хоча б кільком кулінарним трюкам, але та навчалась

без особливого ентузіазму – лише щоб потішити Лузам. Ну, це ж таке – вона, звичайно, розбирається у своїх залізяках, але... Ну, не хоче й не хоче. Лузам і сама справиться. І навіть із великим задоволенням. Вона взагалі любила куховарити дужче за все на світі. Ну а з чим ще це можна порівняти? Із керуванням кількома сотнями розбишак і хуліганів, котрі з якогось дива називаються рейнджерами західного узбережжя? Хех... Порівняли також. Лузам сотню разів вже казала і Кайлу, і просто кому тільки можна, що краще б уже підрядилась на всі оті сотні ротів куховарити. На жаль, куховарять їм кляті машини, але уже вдома... Вона відривалась.

От і нині гасала по кухні, співаючи і розмовляючи з дронами. Кухня у неї була, як усе їхнє помешкання – в холоднуватих біло-бірюзових тонах, з округлими розсувними дверима та кислотними зображеннями голографічних екранів. А сама ж Лузам була стрункою, рудоволосою і веснянкуватою жіночкою з дуже яскраво-зеленими, аж салатовими очима, вдягнена у поношений домашній сірий світшот з товстими шворками-зав'язками та зелені спортивні штани з білими лампасами. Мідні коси її були зібрані у вузол, рукава закочені. Змастивши готове тісто томатним соусом, вона самотужки розпакувала брикет з однорідною масою штучних анчоусів, пропустила його через подрібнювач і, акуратно змішавши з уже подрібненою цибулею та перцем-халапеньйо, заходилась художньо розкладати поверх томатного соусу, потім притрусила те все зеленню і шматочками моцарели.

При цьому вона постійно смішно і фальшиво співала:

– Якщо ви в пустелі – хутчіш озирніться!

Бо рейнджери стежать за вами...

Врешті закінчивши всю цю нелегку роботу, Лузам кокетливо підморгнула розгубленим дронам і тицьнула пальцями по сяючих символах, що зависли у повітрі над столом – почувся уривчастий писк, і піца миттєво запеклась, стоячи просто на столі.

Лузам схилилась над піцою і, з насолодою вдихнувши аромат, задоволено заплескала в долоньки, як мале дитя. І тут же почула гул

за спиною – то, крутнувшись, розсувались округлі двері, і крізь них до кімнати зайшла страшенно засмучена Крістен.

– Ти якраз вчасно, – мовила Лузам, не дивлячись на неї. – Анчоуси! Ось у чому весь секрет!..

Вона, весело крутнувшись на одній ніжці, повернулася до Крістен і з хвилю дивилася на неї отетеріло. Потім спиталася:

– Все гаразд?

– Так, просто чудесно, – озвалася Крістен так само знічено.

Вони хвилі дві так і стояли серед кухні, дивлячись одна на одну.

– Що сталося?

– Нічого.

– Точно?

– Точно.

АНЧОУСИ Ж ВОНА І ЇЛА, БІЛЬШ НІЧОГО. Виколюпувала їх із піци імпульсним маніпулятором, а до тіста чи цибулі навіть не торкнулася. Сиділа вся похнюплена, як і до того. Лузам занепокоєно на неї дивилася, тримаючи в руці скляночку з соком.

– Що... не смачна? – спитала.

Крістен подивилася на неї і одповіла неохоче:

– Ні, мем, вона дуже смачна.

Потому демонстративно відчахнула величезний шматок і похапцем його ковтнула, до ладу й не розжувавши.

– Не мемкай, – турботливо впівголоса проказала Лузам. – Що сталось? – додала через хвилю. – Ти знов ходила в патруль?

Крістен схопила тарілку й піднялась як ошпарена.

– Тітко, можна я... – зам'ялась. – Поїм у кімнаті? Окей?

– Як хочеш, – розгублено кивнула Лузам.

Вона подивилася вслід Крістен і побачила, як та просто в дверях зіткнулася з Кайлом.

ЛУЗАМ ЛЮБИЛА ДИВИТИСЬ НА КАЙЛА, ОСОБЛИВО ОТАК КРАДЬКОМА. І в такі-от хвилини вона милувалася ним. Може, це

навіть дивно – побрались вони цілу вічність тому, і бувало усяке... Сварки і примирення, клопоти – все от оце. А вона милувалася мужем, тихцем підглядала за ним, відчувала, як він її вабить. Часом у голову лізли не дуже приємні думки – їй здавалось, що просто вона в такі хвили порівнює Кайла оцього і Кайла того, напівмутанта, що стрівся їй там унизу... Так, звичайно – тепер він красивий, порівняно з тим... Та вона відганяла цю думку. Вона говорила собі, що насправді завжди розрізняла у нім цього Кайла, що він проступав ще у тому хлопчині-мутанті, розбійнику і волоцюзі. А потім урешті казала собі, що не варто шукати причини, не варто – тебе вабить твій муж, і це класно і здорово, просто дивися на нього, милуйся собі крадькома... й не лише крадькома.

Вона й нині дивилась на нього усе ж замилювано. Середнього зросту жилавий чоловік зі скуйовдженою, як завжди, досить довгою смоляною чуприною яку прорізає таке ж, як у Крістен, бузкове пасмо. Він трошки заріс щетиною, мав ніс із горбинкою і сірі очі... Сорочка синя і потерті чорні джинси, звисає зі шворки рейнджерська зірка – він взагалі постійно виглядає трохи не по-військовому розхлябано.

І нині він зіткнувся у дверях із Крістен, і та вронила долів піцу із тарілкою.

– Чоорт!.. – протягла малеча злісно і плаксиво водночас.

– І тобі привіт, – всміхнувся Кайл.

А дрони кинулись прибирати розгардіяш.

– Зайшов до академії тебе зустріти, а ти на вулицях, – повів Кайл дещо роздратовано. – Ізнову? Чого до тебе в'ївся Коган? Він вже давно би мав тебе атестувати... Давай я завтра з ним поговорю.

– Ні, сер, я благаю, ні, – панічно замахала руками Крістен.

– Не вдома, – суворо одгукнувся Кайл.

Це він щодо «сера».

– Кайле... – видихнула Крістен. – Я сама. Окей?

Кайл наморщив чоло і вимовив рішуче, сам до себе:

– Зараз його викличу...

– Ні! – аж верескнула Крістен. – Досить! Мене і так там всі вважають приживалкою.

– Дурниці! – втрутилася Лузам.

– Нічого не дурниці, мем... ну... Тітко. Лузам. Я піду до себе, добре?

Крістен уже билася в істериці.

– Візьми ще піци, – все ж сказала Лузам.

– Я наїлась.

Дівча вибігло із кухні, ледь не збивши Кайла з ніг. Той закричав їй услід:

– Чекай!

– Та можу я побути на самоті врешті-решт! – заверещала Крістен ізгори.

Долинув звук герметизації дверей, і Кайл розгублено окинув кухню поглядом. Лузам підійшла і ніжно обняла його за плечі. І притулилася щокою до потилиці.

– Ще не звик, буває важко... – апатично констатував Кайл. – Я був... ще не готовий до такого... Оцього всього.

Лузам усміхнулась і потерлась скронею об пасмо смоляне його.

Сказала пошепки:

– Ти бачив це?

– Що?

– Пасмо. Прагне бути схожою на тебе – це так мило!

– Можливо.

– Навіть не помітив?!

– Помітив я усе.

– Але, можливо, ти правий. Усипати чортів Зауру? Засидівся він тут, я не люблю його.

– Не треба. Як сама попросить – тоді й всиплеш.

– Добре.

Кайл потяг повітря носом і всміхнувся:

– Хочу піци.

«Хутчіш налітайте, хутчіш!.. НАВІЖЕНА СУБОТА!

**Щосуботи мережа ресторанів Paolo's Pizza проводить надзвичайну акцію – замовляйте одну середню або велику піцу і отримайте ще одну за ціною всього лиш 60 %!
Нечувано? Так! І цього разу за акційною ціною доступні такі товари:**

ПАПЕРОНІ З ТОМАТАМИ – сир моцарела, смачні папероні, томати та соус;

ПІЦА ТЕХАС – кукурудза, цибуля, грибочки, ковбаски баварські та соус;

ПІЦА НЕАПОЛЬ – анчоуси, просто анчоуси!.. також томати та соус...

Замовляйте усе, що бажаєте, в будь-яку точку Навахо, Ченду та Рехавам, а також на всі орбітальні залоги цивільного сектору (доставка цілком безкоштовна)»

ТІЄЇ НОЧІ КРІСТЕН СНИВСЯ ДИВНИЙ СОН. Ніби вони вдвох з містером Альваресом неспішно брели від Зміїних гір уламками розбитого шосе в околицях Сан-Андреас. Крістен знала ці місцини, хоч так далеко від містечка гірників іще й не забрідала. Близькість дикого забитого мутантами хребта тут відчувалась, але вві сні чогось це Крістен не лякало. Ну, нітрохи! Місцевість скрізь була сумна й понура. Безлюдне шосе засипало пісками з пустелі. Мутовані трави й колючки стирчали із тріщин в розпеченім бітумі і силіколових

смолах. Містер Альварес жував пересохлу травинку й всміхався, а Крістен буцала сухе перекотиполе. І ще таке наче вони розмовляли про щось. Прокинувшись, Крістен одразу забула, про що достеменно, але щось таке чудернацьке... Про суперпозицію? Квантову фізику? Програмування? Е ні, там було щось іще... Мері-Джейн? Фрутті-кола? О так, фрутті-колу вона пам'ятала, а ще супермаркет. Старий супермаркет, що ледве виднівся з пісків. Він мав древню вивіску, ржаву, облущену. Ніби така картоплина з пістолем, іще й у капелюсі ковбойському, із застрягим у нім перекотиполем.

«...аміго-картопля!»

І там десь була фрутті-кола. О так, фрутті-кола! Супермаркет і смак фрутті-коли – оце було все, що Крістен згадала зі сну. А ще лишилась спрага і жага надудлитись негайно тої концентрованої фруктової шипучки!..

Двері спальні прокрутились і роз'їхались, і сонна Крістен вийшла в темний коридор. У самій довгій футболці із зображенням вищербленої рейнджерської зірки на грудях, боса. Вона йшла, позіхаючи, крізь синій присмерк – коридор освітлювався лише м'яким нетутешнім світлом від стіни-акваріуму з фосфоричними губками та офіурами...

Двері кухні зіяли, і звідти лилось біле світло. А ще голоси.

Таке наче місіс Альварес, неголосно:

– Вона ще вийде на зв'язок, вона розумниця. Побачиш.

Тоді чоловічий із ледве вловимим акцентом:

– Як Алан?

Містер Альварес, приглушено:

– Перестань.

Той самий з акцентом, понуро:

– Так. Вилитий Техаський Бешкетун.

Мовчанка і скрип якийсь, дзенькіт, тоді знову голос з акцентом, розбито:

– Я не хотів її туди пускати.

Крістен не витримала і обережно зазирнула на кухню. Там за столом сиділа Лузам, а навпроти – Кайл, а поміж ними, спиною до Крістен, сидів цілий китайський генерал планетарного спецназу в парадній формі з аксельбантами. Широкий, міцно збитий чоловік, коротко стрижений і посивілий. Перед трійцею висилась напівпорожня пляшка із сяючим пурпуровим віскі та келихи. Генерал ривком осушив повний келих, а Лузам поклала йому на плече свою руку...

Крістен обачливо сховалась за дверима.

КРІСТЕН ПОЛЮБЛЯЛА ШОКОЛАДНІ ПЛАСТІВЦІ З МОЛОКОМ, І ЛУЗАМ ІЗ КАЙЛОМ ЗАВШЕ РАНКАМИ СКЛАДАЛИ ЇЇ КОМПАНІЮ... Хоч Лузам те вважала «дурним їдлом». Але все ж це виглядало ідилічно – всі троє в формі, ранок, пластівці. Проте того дня Крістен снідала з Лузам – Кайла не було. Дівча, ніяковіючи за вчора, все ж спитало:

– А Кайл уже пішов?

– Години дві тому, – озвалась Лузам без усякої суворості, – повіз Вонга додому. Він ночував у нас.

Крістен врешті пригадала того Вонга. Він був у них удома раз чи два, але завжди в цивільному. Вона й не знала до ладу, хто він такий.

– Я бачила, що ви... – сказала вона Лузам і затнулась.

Потім винувато повела:

– Я вчора... Вибачте мені...

– Забудь, – махнула Лузам п'ятірнею.

– Ні, правда...

– Це дурниці.

Крістен винувато усміхнулась.

– А чого... приходив Вонг?

– Його дочка зникла. На поверхні.

– Зникла?

– Не виходить на зв'язок. Вже мала б. Названа дочка. Він вдочерив її. У них там можна ж мати хоч десяток дівчорив. У нас був

спільний друг – Алан. Рейнджер, що постійно працював на поверхні, в Ріно і Каліфорнії...

Лузам розсміялася.

– Відв'язний такий чувак – ти б його бачила. Він постійно вплутувався у всілякі історії. Розбишака і ідейний холостяк. Але якось захотів дитину. Всі здивувались, але з його заслугами... Усе ж дозволили. І він замовив дитинча зі своїми генами, лише дівча. Його жіноча копія. Щось плів таке, що зненавидів жінок, але дочку вже він любитиме – його бо копія. Ну так, він дійсно піклувався і любив її, аж дивно. Зважаючи на все, що він чудив до того.

– І він... помер?

– Загинув на завданні, там була одна історія... Їй років п'ять було чи й менше, Вонг узяв її до себе, у свою сім'ю.

– І вона зникла?

– Вона кмітлива дівчина, знайдеться.

Лузам про щось задумалась на хвилю. Тоді додала:

– Зої. Зої-Плакса, так її дражнили. Через те, що вона вічно плакала малою – сумувала за батьком.

«Національний Парк компоненту Навахо запрошує вас та близьких відвідати сектор Вайомінг! Заповідна природа Скелястих гір відтворена тут надзвичайно реалістично. Стрімкі водоспади і хвойні ліси, гірські ріки та гейзери, тундра, озера та луки зустрінуть вас тут. Вдихніть освіжаючі запахи лісу, туманних ущелин, ввійдіть у дощі й сніговицю, росисту траву та замети, погладьте бізона чи грізлі, навідайте світ, котрий ми, безперечно, повернемо нашим нащадкам»

КРІСТЕН РОЗМОВЛЯЛА З ІГУАНОЮ. Дивилась їй ув очі, намагаючись загіпнотизувати. Ходила по червоному піску туди-сюди,

торкалася колючок і дивилася на вивітрені скелі, що тяглись в бузкове небо. Хворі трави колихалися під вітром, вечоріло. Над скелями поплив тужливий перебір струн банджо...

– Він просто знущається, – шепнула Крістен.

Ігуана позирала з валуна.

Урешті Крістен буркнула:

– Достатньо.

І пейзаж долини смерті враз розплився і розпався на буденні інтер'єри стрільбища. Коган сидів там, де й сидів – у граві-кріслі віддалік, завзято тицяв пальцями по яскравених голомоніторах округ себе.

– Здаєшся? – спитав він, і не дивлячись на Крістен.

– Ні.

– Можу дати маленьку підказку, – промимрив знов, не дивлячись.

– Вперед, – буркнула Крістен.

– Спитай своїх опікунів.

Крістен скривилася. Знущання, не інакше. Усі вони казали так – «опікуни». Про Кайла з Лузам, ясна річ. Підкреслювали «особливе становище» Крістен в академії... І це її бісило дужче всього.

– Про що?

– Про все. Про ігуану. Про те, як вистрелити її.

– І що це дасть?

– Я все сказав, – Коган врешті підняв погляд і додав: – Тепер патрулювання.

КАЙЛ СИДІВ НА КАНАПІ У ВІТАЛЬНІЙ, ПИВ МОЛОЧНИЙ КОКТЕЙЛЬ І ДИВИВСЯ «ХОДЯЧИХ МЕРЦІВ» ПО ГОЛОПРОЕКТОРУ. Він сидів у самім центрі подій, а просто перед ним і округ нього розкидалась якась запусіла, завалена сміттям та листям стародавня парковка, посеред якої помічник шерифа Граймс відстрілювався від гнилої нечисті. А позад Кайла – вітальня як вітальня, і перехід між засміченою парковкою із зомбі та вітальнею був плавний, непомітний, обривок мокрої газети за липень 2012-го року навіть

прилип скраю до дивану... І Крістен кілька хвиль вивчала обривок без особливої цікавості, а тоді несміливо присіла поруч із Кайлом. Вона була в домашньому вже – у своїй улюбленій футболці, довгій, із зорею, і джинсах – давно вже повернулася із чергування.

– Пробачте за ту сцену, – ніяково промимрила вона собі під ніс.

Та Кайл не відривався від жахливого видовиська і на ту репліку лишень повів бровою... Відразлива зомбі-жінка нахилилася впритул до Крістен, намагаючись обійти помічника шерифа ззаду. Кайл із задоволенням відсьорбнув коктейлю.

– Я серйозно, – приглушено мовила Крістен.

На те Кайл, не відриваючись від споглядання стрілянини, лише легенько поплескав дівча по коліну.

– Мені потрібна ваша допомога, – приречено зітхнула Крістен.

Кайл кивнув.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

OLYA

**CALIFORNIA
MAN**

ВОЛОДИМИР ХУДЕНКО

